

AMEA Xivədə keçirilən II Türk Dünyası Mədəniyyət Forumu və IV Beynəlxalq Baxşı Sənəti Festivalında uğurla təmsil olunub

26-28 aprel tarixlərində Özbəkistan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı, UNESCO və ICESCO-nun himayəsi, türk əməkdaşlıq təşkilatlarının dəstəyi ilə reallaşan IV Beynəlxalq Baxşı Sənəti Festivalı çərçivəsində II Türk Dünyası Mədəniyyət Forumu və “Yeni Özbəkistanda baxşı sənəti: müasir tədqiqatlar və perspektivlər” mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik konfrans keçirilib.

Tədbirdə dünyanın 40 fərqli ölkəsindən nümayəndələr, o cümlədən Azərbaycanın mədəniyyət naziri Adil Kərimlinin rəhbərliyi ilə nümayəndə heyəti, AMEA-nın Folklor İnstitutunun direktoru, dosent Hikmət Quliyev başçılığı ilə bir qrup alim, Azərbaycanın Özbəkistandakı səfirliyi nəzdindəki Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin direktoru Akif Marifli, həmçinin Bakıdakı Muğam Mərkəzinin direktoru, Əməkdar artist Sahib Paşazadə və başqaları iştirak ediblər.

Forumun sonunda TÜRKSOY nəzdindəki “Türk Dövlətləri İncəsənət Universitetləri İttifaqı”nın qətnəməsi qəbul edilib və bir sıra nüfuzlu elm və təhsil müəssisələri və mədəniyyət mərkəzləri ilə qarşılıqlı əməkdaşlıq memorandumu imzalanıb. Bu beynəlxalq sazişlərin imzalanmasında əsas məqsəd müvafiq institutlar arasında elm, mədəniyyət və təhsil sahəsində əlaqələrin möhkəmləndirmək, qarşılıqlı təcrübə mübadiləsini həyata keçirməkdən ibarətdir.

Bu çərçivədə AMEA-nın Folklor İnstitutu ilə Özbəkistan Respublikasının Yunus Rəcəbi adına Özbək Milli Musiqi Sənəti İnstitutu arasında da əməkdaşlıq Memorandumu imzalanıb. Əməkdaşlıq Memorandumunda elm, təhsil və mədəniyyət sahələrində əməkdaşlıq münasibətlərinin qurulması nəzərdə tutulur. Eyni zamanda institutlararası əməkdaşlıq çərçivəsində ortaq tədbirlərin keçirilməsi, birgə kadr hazırlığının aparılması, konfrans və simpoziumların təşkili planlaşdırılır.

Forum çərçivəsində keçirilən “Yeni Özbəkistanda baxşı sənəti: müasir tədqiqatlar və perspektivlər” mövzusunda beynəlxalq elmi konfransa dünyanın fərqli ölkələrindən elm və mədəniyyət xadimləri, baxşı sənətinin tədqiqatçıları, folklorşünas alimlər qatılıblar.

Konfransda çıxış edən AMEA Folklor İnstitutunun direktoru, dosent Hikmət Quliyev 2023-cü ildə Türk Dünyasının Mədəniyyət Paytaxtı Şuşada keçirilən Birinci Türk Dünyası Mədəniyyəti Forumunu xatırladaraq qeyd edib ki, son illərdə Türk Dövlətləri arasında elmi və mədəni əlaqələr sürətlə genişlənməkdədir. Türk Dövlətləri Təşkilatının birbaşa dəstəyi ilə həyata keçirilən bu fəaliyyət xalqların ortaq keçmişi söykənən dəyərlərdən ortaq gələcəyə yönələn hədəflərinə doğru irəliləməsində böyük əhəmiyyət kəsb edir. Məruzəsinin sonunda nəzər yetirən dosent Hikmət Quliyev vurğulayıb ki, aşiq-ozan və baxşılar Qorqud Atanı özlərinə pir hesab edirlər. Əslində, Dədə Qorqudun ozanlar və baxşılar üçün pir hesab olunması genezis və funksional mahiyyət baxımından onların oxşarlığında xəbər verir. Sonda alim qeyd edib ki, baxşı sənətinin metaforik-simvolik mahiyyətinin anlaşılması üçün Dədə Qorqud eposu ilə bərabər, ayrı-ayrı Türk xalqlarında mövcud olan əfsanə və rəvayətlərin də birgə araşdırılması, müqayisələrin aparılması lazımdır.

Konfransda AMEA Folklor İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent İlhamə Qəsəbova “Azərbaycan məhəbbət dastanlarında sazın funksional-mistik semantikasi” mövzusunda çıxış edərək qeyd edib ki, aşiqin dünyagörüşünü, istek və arzularını dilə gətirən sazdır. Hətta funksional səviyyədə sazın rolu etnik yaddaşda daha genişdir.

AMEA Folklor İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Aynur İbrahimova konfransda “Azərbaycan eposşünaslığında “Koroğlu” dastanının genezisi problemi” mövzusunda məruzə edib. Bildirib ki, Azərbaycan və Özbəkistan müstəqillik əldə etdikdən sonra mədəni abidələrə marağın artması, qeyri-maddi irsə münasibətin yeni səviyyəyə qalxması özündə mədəni dəyərlərin böyük arsenalını qoruyub saxlayan milli eposa elmi diqqətin də yüksəlməsinə səbəb olub.

Səfər çərçivəsində AMEA Folklor İnstitutunun direktoru, dosent Hikmət Quliyev, aparıcı elmi işçilər - dosent İlhamə Qəsəbova və dosent Aynur İbrahimova Urgənc Dövlət Universitetində olublar. UDU-nun rektor əvəzi Sərdar Xocaniyazov qonaqları qəbul edib. Görüşdə universitetin Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru Qayrat Orazboyev, Filologiya və İncəsənət fakültəsinin dekanı Dilşad Qayıpov, fakültənin kafedra müdirləri və digər məsul şəxslər iştirak ediblər.

Görüş zamanı Azərbaycan və özbək xalqları arasında mövcud olan dostluq və qardaşlıq münasibətləri, tarixi, mədəni və mədəni əlaqələrin dərinliyi, dil və ədəb birliliyi, qarşılıqlı hörmət və etimada əsaslanan münasibətlərin əhəmiyyətindən danışılıb.

Tərəflər elmi və mədəni sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi istiqamətində fikir mübadiləsi aparıb, bu məqsədlə iki qurum arasında əməkdaşlığa dair Memorandum imzalanıb. Sənəd birgə elmi tədqiqatların aparılması, yeni layihələrin hazırlanması və icrası, eləcə də ortaq elmi nəşrlərin həyata keçirilməsini nəzərdə tutur.

Sonra heyət Filologiya və İncəsənət fakültəsində fəaliyyət göstərən “Yusif Vəzir Çəmənşəminli adına Azərbaycan-Özbək Dostluq Mərkəzi” ilə tanış olub və dərslərində iştirak edib.

Beynəlxalq əməkdaşlıq yolunda addımların davamı olaraq, aprel 28-də AMEA Folklor İnstitutunun direktoru, dosent Hikmət Quliyev və əməkdaşları Xarəzm Vilayəti Pedaqoji Məhərrət Mərkəzində görüşdə olublar.

Görüş zamanı Folklor İnstitutunun direktoru Hikmət Quliyev və Mərkəzin direktoru Salayev Jasurbek arasında Özbəkistan və Azərbaycan arasında dostluq əlaqələrinin möhkəmlənməkdə olduğu, elm, mədəniyyət və təhsil sahəsində əməkdaşlıq imkanları və tədris yanaşmalarının özünəməxsus xüsusiyyətləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Tərəflər Mərkəzdə təkmilləşmə keçən müəllimlər üçün üstad dərslərinin təşkili, təcrübə mübadiləsi və ixtisasatırma məsələlərinə dair təklif və mülahizələrini bildiriblər.

Aprel 29-da AMEA Folklor İnstitutunun nümayəndə heyəti Daşkənddə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinə ziyarət ediblər.

Mədəniyyət Mərkəzinin direktoru Akif Marifli rəhbərlik etdiyi qurumun fəaliyyətindən danışaraq, qonaqları mərkəzdəki Heydər Əliyev Muzeyi, Özbəkistan-Azərbaycan Dostluq Muzeyi və Azərbaycan Dövlətçiliyi Tarixi Muzeyi ilə tanış edib, mərkəzdə fəaliyyət göstərən kurs və dərslər haqqında məlumat verib.

Görüşdə Türk dünyasında mədəni əməkdaşlığın dərinləşməsi və birləşən möhkəmlənməsi istiqamətində görülə biləcək işlər - özbək-Azərbaycan folklorunun qarşılıqlı müqayisəli öyrənilməsi, nəşri və geniş təbliği istiqamətində söylərin daha artırılmasını vacibliyi və ikitərəfli əməkdaşlığın gələcək perspektivləri müzakirə edilib.